

CURS
DRET PENAL I PROCESSAL
APLICAT AL PERIODISME
2020

Proposta formulada per:

FERRER ABOGADOS

Moncada

PRESENTACIÓ

El món jurídic s'escola per tots els àmbits de la vida de les persones i es el seu braç fàctic, el poder judicial, el que s'encarrega de posar solucions més o menys justes als conflictes que sorgeixen de l'aplicació de la llei. A dia d'avui, aquesta realitat judicialitzada es conjuga amb una societat molt implicada amb la tecnologia i els professionals de la informació. Ací es on pren protagonisme la figura dels periodistes.

La justícia penal té com a missió castigar i prevenir les conductes recollides a la llei com a delictes; d'altra banda, el periodisme, en aquest camp, té com a funció informar i alertar a la societat del correcte, o incorrecte, funcionament de l'Administració de Justícia. I aquesta funció d'informació i denúncia es desenvolupa cada dia, ja que moltíssimes de les notícies d'actualitat o reportatges periodístics que apareixen als diferents mitjans són de caire judicial-penal.

Per a facilitar aquesta feina als companys periodistes es planteja aquest curs. Amb una finalitat purament pragmàtica, es pretén ajudar a desxifrar les principals qüestions i conceptes que rodegen als procediments penals. La intenció principal d'aquest curs es crear un espai dinàmic on es tracten els continguts jurídic-penals necessaris per a poder informar, combinat amb la resolució de tota mena de dubtes que puguin sorgir en aquest sentit.

Aquest projecte constarà d'un total de 8 sessions setmanals presencials amb una durada de 90 minuts on es presentaran les matèries d'acord al calendari i es resoldran els dubtes.

Conjuntament amb les sessions presencials, es facilitarà als alumnes un esquema-resum de cada Mòdul, amb la intenció de que puguin fer-los servir com a eina en la seva activitat professional. Aquests dossiers contaran també amb un breu exercici per a poder posar en

pràctica els coneixements de la sessió. Degut a la complexitat terminològica del món jurídic-judicial, es facilitarà també un glossari de termes amb exemples i descripcions lliures de formalismes.

OBJECTIUS

Els objectius d'aquest curs són:

- Entendre els principals conceptes jurídics i judicials.
- Formar un esquema mental de les fases dels procediments penals.
- Entendre la coherència interna dels procediments penals.
- Donar ferramentes per a poder cercar la informació jurídica als textos legals.
- Utilitzar correctament els termes d'argot jurídic.

CONTINGUTS DEL CURS

Mòdul 1. Notes prèvies:

- a. Els ordres jurisdiccional.
- b. La jurisdicció ordinària i la constitucional.
- c. Fonts:
 - i. Lleis: Codi Penal i Llei de d'Enjudiciament Criminal.
 - ii. Sentències i Jurisprudència.
 - iii. Nomenclatura.

Mòdul 2. Qüestions generals del dret penal:

- a. El tipus delictiu.
 - i. Bàsic.
 - ii. Atenuat.

- iii. Agreujat.
- b. Eximents, atenuants i agreujants genèrics.
- c. T temptativa i consumació.
- d. Concursos de delictes: real, ideal i medial.
- e. Delicte continuat.
- f. Responsabilitat civil.

Mòdul 3. Qüestions generals del procediment penal:

- a. Denúncia, atestat i querella. Diferenciació amb la demanda.
- b. Resolucions judicials: providència, interlocutòria¹ i sentència.
- c. Diferenciació del procediment abreujat i del sumari.
- d. Jutjats i Tribunals. Instrucció, de lo Penal, de Menors, de Violència sobre la Dona, Audiència Provincial, Audiència Nacional, Tribunal Superior de Justícia, Tribunal Suprem, Tribunal Constitucional, TEDH.
- e. Parts del procediment. Ministeri Fiscal, acusació particular, acusació popular i defensa.
- f. Diferenciació conceptes situació processal: retingut, detingut, preventiu, denunciat, investigat, processat, acusat, condemnat, pres.
- g. Instrucció i diligències d'investigació.
- h. Llibertat provisional, fiança i ordres d'allunyament.
- i. Presó provisional. Pressupostos, requisits i límits temporals.
- j. Fase intermèdia:
 - i. Escrits de acusació i defensa.
 - ii. Sobreseïment i arxiu.
- k. Judici oral.
- l. Sentència: absolució o condemna.
- m. Conformitat i acords amb les acusacions.
- n. Recursos: apel·lació i cassació.

¹ Auto en castellà.

- o. Execució penal.
- p. Penes:
 - i. Presó i presó permanent revisable.
 - ii. Multa.
 - iii. Penes privatives de drets.
- q. Costes.
- r. Torn d'ofici.
- s. Breu referència al judici per delictes lleus i al judici ràpid.
- t. Aforaments. Subjectes aforats.

Mòdul 4. Especialitats delictives amb gran impacte social:

- a. Homicidi i assassinat.
 - i. Diferenciació i circumstàncies.
- b. Delictes contra la indemnitat i llibertat sexual.
 - i. Agressió sexual.
 - ii. Violació.
 - iii. Abús sexual.
 - iv. Menors de 16 anys.
 - v. Assetjament sexual.
- c. Delictes relacionats amb la corrupció.
 - i. Prevaricació.
 - ii. Suborn de funcionari².
 - iii. Malversació.

Mòdul 5. Especialitats en Violència de Gènere.

- a. Jutjats mixtes.
- b. Delictes als que s'aplica.
- c. Ordre de protecció.
- d. Consideració de víctimes de violència de gènere.
- e. Assistència Jurídica Gratuïta.

² Cohecho en castellà.

Mòdul 6. Especialitats en Jurisdicció de Menors.

- a. Rang d'edat.
- b. Instrucció.
- c. Diferenciació conceptes respecte d'adults: pena/mesura, procediment/expedient, penal/reforma, judici/audiència.
- d. Mesures (sancions) que s'apliquen. Internament i els seus règims.
- e. Altres especialitats procedimentals: mediació, conformitat i interès superior del menor.

Mòdul 7. Especialitats en Tribunal del Jurat.

- a. Delictes als que s'aplica.
- b. Composició del Jurat.
- c. Procediment del Jurat.

Mòdul 8. Dret penitenciari.

- a. Jutjats de Vigilància Penitenciària.
- b. Permisos.
- c. 3º Grau.
- d. Llibertat condicional.

CALENDARI

El desglossament de les sessions es el següent:

Sessió 1: Introducció al dret penal	90 minuts	2-3-2020
Mòdul 1. Notes prèvies		
Mòdul 2. Qüestions generals del dret penal		
Dubtes		

Sessió 2: Generalitats del procediment penal I	90 minuts	9-3-2020
Mòdul 3. Qüestions generals del procediment penal. a)-f) Dubtes		

Sessió 3: Generalitats del procediment penal II	90 minuts	23-3-2020
Mòdul 3. Qüestions generals del procediment penal. g)-k) Dubtes		

Sessió 4: Generalitats del procediment penal III	90 minuts	30-3-2020
Mòdul 3. Qüestions generals del procediment penal. l)-t) Dubtes		

Sessió 5: Delictes d'alt impacte mediàtic	90 minuts	6-4-2020
Mòdul 4. Especialitats delictives amb gran impacte social Dubtes		

Sessió 6: Violència de gènere	90 minuts	27-4-2020
Mòdul 5. Especialitats en Violència de Gènere Dubtes		

Sessió 7: Jurisdicció de Menors	90 minuts	11-5-2020
Mòdul 6. Especialitats en Jurisdicció de Menors Dubtes		

Sessió 8: Tribunal del Jurat i Dret penitenciari	90 minuts	18-5-2020
Mòdul 7. Especialitats en Tribunal del Jurat		
Mòdul 8. Dret Penitenciari		
Dubtes		